

голѣмо значение, което и до днесъ съвсѣмъ не е изгубила. Христианството раздѣлило българското население на двѣ до тогава непознати нему класи — *свещеници* и *миряни*. Много прѣди покрѣстването на българитѣ християнската църква бѣше довѣршила своето развитие и по примѣра на римо-византийската държава, имала и установена и независима църковна администрация начело съ презвитери, епископи и архиепископи, които управлявали енории и епархии. Въведената въ България византийска църковна организация имала твърдѣ голѣмо влияние върху държавното управление. Църквата признавала божественния произходъ на държавнитѣ власти и проповѣдвала покорство и подчинение. Всѣко непокорство къмъ държавния глава се наказвало съ изключване отъ християнското общество. Християнскитѣ идеи за държава и въведеното заедно съ христианството въ България по-силно византийско влияние твърдѣ много повлияли, за да се развие въ българската държава абсолютното монархично управление. Християнитѣ българи съ религиозна ревностъ приемали византийскитѣ правни и социални понятия, като християнски, а пъкъ домашнитѣ и народнитѣ прѣзирали, като погански и нечестиви. Князь Борисъ считалъ старитѣ български правни обичаи, по които толкова вѣксве прѣдшественицитѣ му и той раздавали на поданицитѣ си правосъдие, за несъвмѣстими съ новата християнска вѣра и затова молилъ папата да му изпрати свѣтски закони. По-късно такива били получени отъ Византия. Голѣма частъ отъ правосъдието минала отъ ржцѣтѣ на държавнитѣ власти въ ония на църквата, която имала и независимо отъ държавата законодателство и особено право и сѣдилища, които разглеждали религиозни въпроси и граждански и углавни спорове. Голѣма заслуга на христианството за българския народъ и изобщо за цѣлото словѣнство е изнамѣрването на старо-